

Vybraná metodická pravidla aktualizace LPIS

V Praze dne 19. února 2021

Časté dotazy zemědělské veřejnosti ukazují, že v rámci aktualizace LPIS existují oblasti, které jsou zemědělskou veřejností vnímány jako problémové. V článku proto přinášíme stručné shrnutí metodických pravidel k těm nejčastěji se opakujícím dotazům.

1) Trvale vs. dočasně nezpůsobilé prvky a plochy

Z plochy DPB je třeba vyjmout nezpůsobilé prvky nebo plochy, které jsou stabilní v čase a mají trvalý charakter (např. stavby, nebo trvalé cesty) nebo nejsou zemědělsky užívané více jak 12 měsíců (např. podmáčené plochy). Při posuzování limitu 12 měsíců se vychází z dostupných informací, tj. z kombinace data snímkování ortofot, ze zjištění kontrol na místě, nebo ze stavu v terénu.

Jedním z příkladů výše uvedeného principu je posuzování degradovaných ploch na trvalých travních porostech. Vydupané plochy na pastvinách, u kterých je do 12 měsíců přirozeně obnoven souvislý travní porost, není třeba vyjímat z plochy DPB. Pokud je plocha degradovaná více jak 12 měsíců, pak se plocha z DPB vyjme. Pokud se degradovaná plocha nachází vždy na stejném místě, ale meziročně mění svoji rozlohu, pak se z plochy DPB vyjímá ta část, která zůstává degradovaná více jak 12 měsíců v řadě (je degradovaná na dvou po sobě jdoucích snímcích).

Dalším z častých příkladů je výskyt hnojiště na ploše DPB. Pokud je hnojiště kompletně odstraněno během 12 měsíců, pak není nutné ho vyjímat z plochy DPB. Avšak pokud hnojiště zůstává na stejném místě déle a pouze mění svůj rozsah, pak jádro hnojiště, které je nezpůsobilé více jak 12 měsíců v řadě (nebo je dokonce viditelné na dvou snímcích po sobě a zemědělec nedoložil další důkazy, že se jednalo o dočasný prvek), musí být z plochy DPB odkresleno.

Plochy nebo prvky, které jsou dočasně zemědělsky neužívané (tzn. méně jak 12 měsíců), není třeba vyjímat z plochy DPB. Nicméně uživatel by měl zvážit, zda nezpůsobilá plocha nebrání plnění některé z podmínek dotačních titulů, a v návaznosti na to odkreslit plochu z deklarace v Jednotné žádosti.

V případě posuzování cest se vedle pravidla trvalosti dále posuzuje, zda je cesta součástí dopravní sítě, nebo vede k soukromému majetku.

Příklady posuzování trvalých a dočasných prvků jsou k dispozici [zde](#).

V případech, kdy se prokáže, že plocha byla nesprávně proplacena, je SZIF povinen nejen plochu vyjmout z DPB, ale i posoudit, zda nesprávně zaplacená plocha nepřekročila limit pro zahájení řízení o navrácení finančních prostředků.

2) Ekologicky významné prvky (EVP) typu krajinné prvky

Plocha může být zaevidována jako EVP typu krajinný prvek, pokud se jedná o samostatný prvek, který je odlišný od okolního prostředí a zároveň se nachází na zemědělské ploše, nebo k zemědělské ploše přiléhá. Dále plocha musí odpovídat

některé z definic v nařízení vlády 307/2014 Sb. Metodická pravidla jsou k dispozici [zde](#), výčet definic krajinných prvků spolu s výkladem je k dispozici [zde](#).

Při zakreslení nebo aktualizaci hranice se EVP typu krajinný prvek posuzuje vždy jako celek, nikdy pouze jeho část.

Pokud nejsou splněné výše uvedené podmínky, SZIF plochu nezaeviduje.

EVP typu krajinné prvky mohou být využity pro deklaraci EFA ploch, avšak v takovém případě musí být krajinný prvek zahrnut do plochy DPB. Na plochy krajinných prvků lze uplatnit slevu na daň z nemovitosti. Detailnější informace pro uplatnění slevy z nemovitosti najdete [zde](#).

3) Hranice DPB a plochy bez PDU

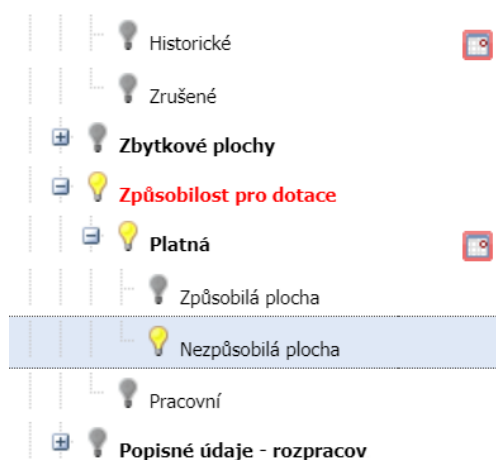
V souladu se zněním zákona o zemědělství hranice DPB v LPIS musí odpovídat reálným hranicím obhospodařování plochy v terénu.

Pokud se v průběhu řízení o aktualizaci zjistí, že u některých katastrálních parcel uživatel není schopen předložit právní důvody užívání, pak pracovník OPŽL tyto plochy zakreslí do vrstvy „Nezpůsobilá plocha“ z důvodu chybějícího PDU, avšak ponechá je v DPB uživatele, který plochy reálně obhospodařuje. Na takto označené plochy bez PDU nebudou vyplaceny dotace. Ukázka, jak v evidenci vypadá plocha bez PDU, je k dispozici [zde](#).

Jakmile zemědělec získá platné PDU, „nezpůsobilá plocha“, ohlásí tuto skutečnost dle §3g odst. 1 zákona o zemědělství na OPŽL a plocha se stane opět způsobilou pro dotace.

SZIF je oprávněn dle §3g téhož zákona vyzvat k předložení právních důvodů užívání v případech, kdy má být zaevidována nová plocha DPB, když existuje pochybnost o PDU, vede se spor mezi dvěma uživateli, nebo když k zahájení řízení dal podnět vlastník pozemku.

Vrstvu nezpůsobilých ploch z důvodu chybějících PDU je možné zobrazit jak v iLPIS (LPIS pro přihlášené uživatele) tak ve veřejném LPIS.

Obrázek 1: Zobrazení vrstvy Nezpůsobilých ploch z důvodu chybějících PDU

4) Viditelné hranice DPB

Kontrola správného přidělení dotací na plochu vyžaduje, aby bylo možné jednoznačně určit, kdo danou plochu obhospodařuje. Proto i zákon 252/1997 Sb. o zemědělství definuje v §3a odst. 12 díl půdního bloku jako „...*souvislou plochu půdy o minimální výměře 0,01 ha, jejíž hranici lze viditelně identifikovat v terénu vůči okolní ploše*“. Hranice mezi DPB uživatelů tak musí být na ortofotu nebo v terénu zřetelné buď pomocí přírodních hranic (např. díky rozdílné plodině, způsobem užívání, rozdílnou kulturou, rozvorem, jiným způsobem seče), nebo pomocí umělých hranic (např. kameny na okraji pole, kůly, označení pomocí krajinných prvků).

Identifikace nezřetelných hranic DPB pomocí GNSS přístroje je možná pouze u hranic, které jsou mezi DPB jednoho uživatele stejné kultury (např. rozdílné přechodné období v ekologii).

Obhospodařování službami je možné, ale i v tomto případě je nutné, aby bylo možné v terénu určit, která plocha náleží konkrétnímu uživateli, tedy i tady je nutné mít viditelně identifikovatelné hranice.

V případě, kdy při kontrole v terénu není nalezena viditelná hranice, tak DPB nesplňují definici pro jejich evidenci. V takovém případě pak bude zahájena aktualizace DPB z podnětu fondu (viz bod 3).

5) Slučování DPB

Dle platné legislativy plocha, kterou obhospodařuje jeden uživatel a má shodnou zemědělskou kulturu dle nařízení vlády 307/2014 Sb., má být evidována jako jeden DPB. Navíc povinné plnění podmínek hospodaření (např. pro DZES) nebo stanovení vhodnosti zařazení do dotačních titulů se v LPIS napočítává dle zákresu DPB. Chybné rozdělení DPB na více částí tak způsobí chybné vyhodnocení plochy a chybné stanovení povinností pro zemědělce.

Důvody pro rozdělení DPB jsou: rozdílný režim Ekologie, zařazení části DPB do víceletého závazku, zatravnění části DPB, rozdílné uplynutí pětileté lhůty existence kultury G/U, nebo obnova trvalého travního porostu. Upozorňujeme, že rozdílné plodiny na orné půdě nejsou důvodem k dělení DPB. Na druhou stranu plochy, na kterých neprobíhá zemědělská činnost a slouží pouze k přejetí techniky z jednoho pozemku na druhý, nelze považovat za důvod ke sloučení.